

VENDIM
Nr. 89, datë 31.3.2021

**MBI PROPOZIMIN E SHOQËRISË OPERATORI I SISTEMIT TË
TRANSMETIMIT SHA, “PËR RREGULLAT E TREGUT SHQIPTAR TË
BALANCIMIT TË ENERGJISË ELEKTRIKE NGA DATA 1 PRILL 2021”**

Në mbështetje të neneve 16, 19, 62, 98, 99 dhe 100, të ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, të ndryshuar; të nenit 22, pika 5, të ligjit nr. 7/2017, “Për nxitjen e përdorimit të energjive nga burime të rinovueshme”, si dhe të nenit 26 të “Rregullores për organizimin, funksionimin dhe procedurat e ERE-s”, miratuar me vendimin e Bordit të Entit Rregullator të Energjisë (ERE) nr. 96, datë 17.6.2016; Bordi i ERE-s, në mbledhjen e tij të datës 31.3.2021, mbasi shqyrtoi relacionin nr. 39/7 prot., datë 26.3.2021 dhe relacionin shtesë nr. 39/9, datë 30.3.2021, të përgatitur nga Drejtoritë Teknike, “Mbi propozimin e Shoqërisë Operatori i Sistemit të Transmetimit (OST sh.a.) për rregullat e Tregut Shqiptar të Balancimit të Energjisë Elektrike nga data 1 prill 2021”,

konstatoi se:

- Bordi i ERE-s, me vendimin nr. 275, datë 28.12.2020, “Mbi kërkesën e shoqërisë OST sh.a. për shtyrje të afatit të hyrjes në fuqi të vendimit nr. 106, datë 2.7.2020”, ndër të tjera vendosi:

“- Të pranoj pjesërisht kërkesën e OST sh.a. për shtyrjen e afatit të zbatimit nga pjesëtarët e tregut të energjisë elektrike, pa efekte financiare (*Dry run*) deri në datën 31.3.2021, të rregullave të Tregut Shqiptar të Balancimit të Energjisë Elektrike, miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 106, datë 2.7.2020, ‘Mbi miratimin e rregullave të Tregut Shqiptar të Balancimit të Energjisë Elektrike’.

- OST sh.a. dhe pjesëtarët e tregut të energjisë elektrike të vijojnë aplikimin e periudhës *Dry run* deri në datën 31.3.2021.

- OST sh.a., me shkresën nr. 1917 prot., datë 18.3.2021, drejtuar ERE-s, parashtroi si më poshtë vijon:

- Procesi i regjistrimit në Tregun Balancues:

OST sh.a. propozon që, pas datës 1 prill 2021 deri në miratimin e ndryshimeve të propozuara më parë, të vijohet me formularët e pandryshuar, rubrikat të cilat nuk mund të plotësohen, të lihen bosh (me vizë).

- Llogaritja e garancisë:

OST sh.a. propozon që, pas datës 1 prill 2021 deri në miratimin e ndryshimeve të propozuara më parë, të aplikohet metodologjia e llogaritjes së garancisë sipas praktikës së ndjekur deri më tani, në përputhje me propozimin e OST-së.

- Rezolucioni 15 minutësh:

OST sh.a. propozon që, pas datës 1 prill 2021 deri në përfundimin e *upgrade*-it të platformës për proceset e Tregut Balancues, të vijojë të përdoret rezolucioni 1 orarësh....”.

Për sa parashtruar nga OST sh.a., në shkresën nr. 1917 prot., datë 18.3.2021, ERE vlerëson se:

- Lidhur me procesin e regjistrimit në Tregun Balancues:

Duke marrë në konsideratë faktin që procesi i regjistrimit ka funksionuar si edhe është parashtruar nga OST sh.a. në raportimet përgjatë periudhës *Dry run* ku janë parakualifikuar disa OSHB, si dhe të gjithë palët përgjegjëse për balancimin kanë marrë pjesë në procesin *Dry run*, ky proces nuk ka cenuar funksionimin e Tregut të balancimit për periudhën *Dry run*. Në këto kushte OST sh.a. të vijoj regjistrimin e pjesëmarrësve të tregut me formularët aktualë në fuqi të cilët janë përdorur dhe gjatë periudhës *Dry run*.

Në çdo rast OST sh.a. duhet të aplikojë formular të njëjtë, si dhe marrëveshje të njëjta për të gjithë pjesëtarët e Tregut të Balancimit. Nuk duhet të ketë diskriminim dhe aplikim i formularëve të ndryshëm apo marrëveshjeve të ndryshme të pjesëtarëve të Tregut të Balancimit në asnjë rast.

Lidhur me këtë, gjykojmë se fillimi për herë të parë në datën 1 prill 2021 i procesit të operimit të Tregut të Balancimit në vendin tonë përbën një risi për sektorin e energjisë elektrike, për rrjedhojë, përgjatë periudhës 1 prill 2021 deri në 30 qershor 2021 OST sh.a. të rishikojë propozimet e bëra, nëse kanë nevojë për përmirësime të mëtejshme gjatë operimit të Tregut të Balancimit në kushte reale, dhe të bëjë propozimet përkatëse në ERE, nëse do të jetë e nevojshme.

Në këto rrethana, për periudhën 1 prill 2021 – 30 qershor 2021 OST sh.a. të vijojë procesin e regjistrimit të pjesëmarrësve në Tregun e Balancimit me formularët e pa ndryshuar, sikurse është vepruar gjatë periudhës *Dry run*. Rubrikat të cilat nuk mund të plotësohen, të lihen të pa plotësuara duke argumentuar arsyet përse nuk mund të plotësohet një rubrikë rast pas rasti.

- Lidhur me llogaritjen e garancisë:

Duke marrë në konsideratë faktin se propozimi i OST sh.a. është që të përdoret mekanizmi aktual i përcaktuar në “Rregullat e mekanizmit të përkohshëm të balancimit”, miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 193, datë 24.11.2017, gjykohet se për një periudhë kohore të ndërmjetme disa mujore të shikohet mundësia e aplikimit të këtij mekanizmi dhe me rregullat e Tregut të Balancimit të miratuara me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 106, datë 2.7.2020.

Duke qenë se OST sh.a. është operuese e Tregut të Balancimit, si dhe propozuese e këtij mekanizmi të garancive financiare, për pjesëmarrësit në Tregun e Balancimit, duhet të garantojë procesin e shlyerjes së disbalancave dhe shlyerjen e detyrimeve financiare për të gjitha palët që marrin pjesë në Tregun e Balancimit, nga data 1 prill e në vijim, kur do të aplikohen me efekte të plota rregullat e balancimit të miratuara me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 106, datë 2.7.2020.

Kjo periudhë do të shërbejë për të parë eficiencën e këtij mekanizmi dhe bazuar në aplikimin e këtyre 3 muajve, të këtij mekanizmi të garancisë financiare, të përcaktuar në “Rregullat e mekanizmit të përkohshëm të balancimit”, miratuar me vendimin e Bordit nr. 193, datë 24.11.2017.

- Lidhur me rezolucionin 15 minutësh:

Sistemi i matjes së OST sh.a. realizon matje të energjisë elektrike me interval 15 minuta dhe për rrjedhojë me interval orar, problematika e evidentuar nga OST sh.a. lidhet kryesisht me ndërfaqen e këtij sistemi me platformën elektronike, për realizimin e nominimeve dhe llogaritjeve respektive me interval kohor 15 minutësh.

Aplikimi i intervalit kohor prej 1 ore, nga viti 2017 deri më sot, nuk ka sjellë asnjë vështirësi për pjesëmarrësit dhe për rrjedhojë mund të vijojë të përdoret për një afat kohor të kufizuar. Kjo do të krijonte mundësi dhe për aplikimin e vendimit të Bordit të ERE-s nr. 106/2020 dhe për disiplinimin/funksionimin e pjesëmarrësve të Tregut të Balancimit me rregullat e reja me efekte financiare.

- ERE bën gjithashtu me dije se, sa u përket interesave që palë të treta mund të kenë në lidhje me këtë akt rregullator, sqarojmë se dokumentacioni përkatës është publikuar në faqen zyrtare të ERE-s, www.ere.gov.al, në rubrikën konsultime, me qëllimin që çdo palë e interesuar të njihet paraprakisht me këtë dokument, apo çdo palë që mund të ketë interes të ligjshëm për të shprehur qëndrim në lidhje me përmbajtjen e tij, të mund të konsultohet me dokumentin e të mund të përcjellë në ERE opinion brenda afateve të parashikuara në ligjin nr. 146/2014, “Për njoftimin dhe konsultimin publik”, në lidhje me sa propozuar nga OST sh.a.

- Gjithashtu, evidentohet se, sa i përket “Komponentes nxitëse”, deri në përfundimin e shqyrtimit në ERE të propozimeve të dërguara për ndryshim nga OST sh.a, përcaktimet për “Komponenten nxitëse” mbeten ato të përcaktuar në “Rregullat e Tregut Shqiptar të Balancimit të Energjisë

Elektrike”, të miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 106, datë 2.7.2020, konkretisht vlera fillestare, siç përcaktuar në pikën 3.5, germa “a”, të aneksit të këtyre rregullave, është € 0/mwh.

- OST sh.a., në datën 30.3.2021, zhvilloi një seancë *online* diskutimi me palët e interesuara, lidhur me fillimin e zbatimit të rregullave të Tregut të Balancimit me efekte të plota nga data 1 prill 2021, bazuar në vendimin e Bordit të ERE-s nr. 275, datë 28.12.2020, i cili zgjati periudhën e zbatimit të rregullave të miratuara me vendimin e Bordit nr. 106, datë 2.7.2020, pa efekte financiare, deri në 31.3.2021. Në këtë seancë *online* ishin të pranishëm përfaqësues nga Korporata Elektroenergjitike Shqiptare (KESH sh.a.), Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike (OSHEE Group sh.a.), Furnizuesi i Tregut të Lirë (FTL sh.a.), Furnizuesi i Shërbimit Universal (FSHU sh.a.), Shoqata Shqiptare e Furnizuesve të Energjisë Elektrike (AAES), Shoqata Shqiptare e Energjisë së Rinovueshme (AREA), si dhe Devoll Hydropower.

- Në këtë seancë, OST sh.a. bëri një paraqitje të ecurisë së periudhës *Dry Run* ku evidentoi se në vijim të ecurisë së kësaj periudhe, por dhe duke u bazuar në përcaktimet e rregullave të balancimit, të miratuara me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 106/2020, komponentja nxitëse do të aplikohet në këtë fillim të zbatimit të rregullave, me efekte financiare në vlerën zero.

- AAES përshëndeti fillimin e Tregut të Balancimit, për herë të parë nga hyrja në fuqi e ligjit nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, të ndryshuar, duke marrë në konsideratë që kostot e këtij shërbimi të jenë sa më minimale dhe OST sh.a. të jetë në pozicion neutral sa u përket kostove të Tregut të Balancimit të Energjisë Elektrike. Në të njëjtën kohë, AAES u shpreh se mbështet faktin e aplikimit të komponentes nxitëse me vlerë fillestare zero.

- Shoqëria KESH sh.a. ngriti shqetësimin se si ofrues i shërbimit të balancimit mbajtja e komponentes nxitëse zero nuk është në interes të ofruesve të shërbimit të balancimit, dhe për rrjedhojë shprehu mos dakordësinë për të aplikuar komponenten nxitëse zero.

- Lidhur me këtë, vlerësojmë se “Rregullat e Tregut të Balancimit të Energjisë Elektrike”, të miratuara me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 106, datë 2.7.2020, në aneksin 12.4, pika 3.5, përcaktojnë se:

- “3.5 Komponentja nxitëse:

a) vlera fillestare: €0/mwh;

b) rregullimet e komponentes nxitëse.

- 3.5.b.1 OST-ja do të rregullojë komponenten nxitëse në bazë të kriterëve objektive, sipas një procedure të përcaktuar dhe të publikuar nga OST-ja në faqen zyrtare.

- 3.5.b.2 Vlera aktuale e komponentes nxitëse do të publikohet në faqen zyrtare të OST-së.

- 3.5.b.3 ERE ka të drejtën në çdo kohë të shqyrtojë procedurën për rregullimin e komponentes nxitëse dhe nëse është e nevojshme i kërkon OST-së ta dërgojë këtë procedurë për t’u miratuar në ERE dhe ta përfshijë si pjesë e Rregullave të Tregut Shqiptar të Balancimit.

- Duke marrë në konsideratë këto përcaktime të Rregullave, sipërcituar, vlerësojmë se OST sh.a., në përcaktimin e komponentes nxitëse në vlerën 0 eur/mwh, është në përputhje me rregullat e Tregut të Balancimit, të miratuara me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 106/2020. Në çdo rast OST sh.a., duhet të përdorë, në përputhje dhe me rregullat e Tregut të Balancimit, komponenten nxitëse vetëm për të disiplinuar Tregun e Balancimit të Energjisë Elektrike, për të eliminuar keqpërdorimin e këtij mekanizmi.

- AREA parashtroi në takim, ndër të tjera, se OST sh.a. nuk ka përfshirë prodhuesit me përparësi në projektin për “Zbatimin e Rregullave të Tregut për Balancimin e Energjisë Elektrike”, si dhe prodhuesit me përparësi nuk kanë marrë asnjë informacion për zbatimin e testit *Dry run*, pra të informohen se çfarë efekte financiare të pritshme do të ketë balancimi i prodhimit të tyre.

- Për sa parashtruar nga shoqata AREA, OST sh.a. bëri me dije se, në faqen *web* të OST sh.a., është hapur një rubrikë për procesin e *Dry run*, si dhe faktin se OST sh.a. ka njoftuar FTL sh.a., e cila

agregon dhe dërgon skedulet në OST sh.a. për efekt të prodhuesve me përparësi të energjisë elektrike, dhe për rrjedhojë OST sh.a., njeh si përgjegjëse për balancimin FTL sh.a. në këtë proces. OST sh.a., gjithashtu inkurajoi një takim për ngritjen e grupeve të balancimit për të minimizuar kostot që mund të vijnë për shkak të balancimit.

- Lidhur me pretendimet e AREA-s, në takimin *online* të datës 30.3.2021, si dhe për sa parashtruar në shkresën e saj nr. 1810/98 prot., datë 29.3.2021, e bërë me dije në ERE përmes *e-mail*-it të datës 29.3.2021, shkresë nr. prot. 1810/99, datë 30.3.2021, shkresë nr. prot. 1810/100, datë 30.3.2021, shkresë nr. prot. 1810/101, datë 30.3.2021, shkresë nr. prot. 1810/102, datë 31.3.2021, si dhe për sa parashtruar në kërkesat e shoqërive: i. AGE Sunpower sh.p.k., me shkresën nr. prot. 144, datë 30.3.2021, “Mbi përgjegjësinë e balancimit”; ii. SONE sh.p.k., shkresë nr. prot. 36, datë 30.3.2021, “Mbi përgjegjësinë e balancimit”; iii. AED Solar sh.p.k., shkresë nr. prot. 35/1, datë 30.3.2021, “Mbi përgjegjësinë e balancimit”, dhe shkresë nr. prot. 506, datë 30.3.2021, “Mbi përgjegjësinë e Balancimit”; iv. FTL sh.a., shkresë nr. prot. 935, datë 31.3.2021, “Mbi zbatimin e Rregullave të Tregut Shqiptarë të Balancimit të Energjisë Elektrike nga data 1 prill 2021”; v. Seman 1 Solar sh.p.k., me shkresë datë 30.3.2021, “Mbi përgjegjësinë e balancimit”; vi. Seman 2 Sun sh.p.k., shkresë nr. prot. 3019, datë 30.3.2021, “Mbi përgjegjësinë e Balancimit”; vii. Seman Sun Power sh.p.k., shkresë nr. prot. 16, datë 30.3.2021, “Mbi përgjegjësinë e balancim”, vlerësojmë se:

- Bordi i ERE-s, me vendimin nr. 106, datë 2.7.2020, vendosi: “Miratimin e Rregullave të Tregut Shqiptar të Balancimit të Energjisë Elektrike”. Në këtë vendim është përcaktuar faza e parë e zbatimit të këtyre rregullave në procesin *Dry run*, deri në datën 31.12.2020, fazë e cila u zgjat me një periudhë të dytë deri në datën 31 mars 2021. Procesi për miratimin e Rregullave të Tregut të Balancimit ka filluar që në vitin 2019. Shoqëria OST sh.a., bazuar në ligjin nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, të ndryshuar, nëpërmjet shkresës me nr. 3053 prot., datë 7.5.2019, protokolluar në ERE me nr. 330 prot., datë 9.5.2019, ka përcjell për shqyrtim dhe miratim draftin përkatës të “Rregullave të Tregut Shqiptar të Balancimit të Energjisë Elektrike”.

- Bordi i ERE-s, me vendimin nr. 118, datë 22.7.2019, vendosi të fillojë procedurën për miratimin e “Rregullave të Tregut Shqiptar të Balancimit të Energjisë Elektrike”, bashkë me anekset përkatëse, të propozuara nga OST sh.a.

- Në vijim të vendimit nr. 118, datë 22.7.2019, palët e interesit u njoftuan me anë të shkresës nr. 330/2 prot., datë 31.7.2019, në mënyrë që të diskutoheshin më tej disa aspekte të parashikimeve të këtyre rregullave dhe të merrej opinioni i palëve të interesit. Ndër të tjera, nëpërmjet kësaj shkrese janë njoftuar për të dhënë opinionet përkatëse: Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë (MIE), Autoriteti i Konkurrencës (AK), OSHEE sh.a., KESH sh.a., AAES, Shoqata *Foreign Investors Association of Albania* (FIAA), AREA.

- Në vijim, po me palët e interesit, ERE, më datë 10.10.2019, zhvilloi një seancë dëgjimore, ku ka qenë prezent edhe AREA.

- Ligji nr. 43/2015, “Për sektorin e energjisë elektrike”, i ndryshuar në nenin 99, pika 1, përcakton qartë se: “Çdo pjesëmarrës i tregut të energjisë elektrike është përgjegjës për balancimin e energjisë elektrike.”.

- Në pikën 2, të po këtij neni, përcaktohet se: “Pjesëmarrësit e tregut të energjisë elektrike mund të rregullojnë përgjegjësinë për balancimin, nëpërmjet një kontrate me Operatorin e Sistemit të Transmetimit, duke marrë statusin e palës përgjegjëse për balancim ose duke nënshkruar një kontratë për transferimin e përgjegjësisë së balancimit ndaj një pale tjetër përgjegjëse për balancimin, duke u bërë pjesëtar i një grupi balancues, në përputhje me rregullat e tregut”.

- Si dhe evidentuar më sipër, ligji përcakton detyrimin për përgjegjësinë e balancimit, si dhe krijon kushte për një përfshirje të drejtpërdrejtë si palë përgjegjëse për balancimin apo edhe si grup balancimi. Palët, përfshirë dhe prodhuesit me përparësi, duhet të vlerësojnë vetë se cilat nga format e

lejuara nga ligji, ajo e krijimit të një grupi balancimi apo ajo e të qenurit si palë përgjegjëse për balancimin është me kosto sa më minimale për ta.

-Gjithashtu, ligji nr. 7/2017, “Për nxitjen e përdorimit të energjive nga burime të rinovueshme”, në nenin 22, pika 5, përcakton specifikisht se: “Deri në krijimin e tregut të balancimit, por jo më vonë se data 31 dhjetor 2022, prodhuesit ekzistues me përparësi nuk do të jenë përgjegjës për kostot e disbalancave të shkaktuara. Këto kosto do të merren në konsideratë nga ERE në tarifën e shpërndarjes së energjisë elektrike. Prodhuesit ekzistues me përparësi do të njoftojnë skedulën e prodhimit tek Operatori i Sistemit të Shpërndarjes, në përputhje me rregullat e tregut të energjisë elektrike.

- Në çdo rast, duhet theksuar se, nga ana e operatorit apo palës përgjegjëse balancuese, për mënyrën e trajtimit të disbalancave të shkaktuara nga pjesëmarrësit e tregut, do të zbatohet legjislacioni në fuqi.

- Në të njëjtën kohë, “Kontrata për shit-blerje të energjisë elektrike ndërmjet OSHEE sh.a. dhe prodhuesve me përparësi të energjisë elektrike”, miratuar me vendimin nr. 101, datë 23.6.2016, të Bordit të ERE-s, ndryshuar me vendimin nr. 147, datë 30.9.2016, ndryshuar me vendimin nr. 255 datë 24.12.2018, në nenin 5 (Programet e livrimit), pika 5, përcakton se: “Devijimet nga programet e paraqitura do të trajtohen në përputhje me rregullat e Tregut të Energjisë Elektrike apo çdo akti tjetër të miratuar nga ERE për këtë qëllim.”. Kontratë kjo e cila është nënshkruar nga vetë këta prodhues, si pala direkte në të, dhe është në zbatim e sipër.

- Për sa i takon pretendimit për mos llogaritjen e kostove të disbalancave, duhet thënë se tregu i disbalancave dhe llogaritjet bëhen në *ex post*, është e pamundur në *ex ante* të bëhen llogaritjet e kostove të disbalancave pasi tregu është dinamik dhe me kosto të cilat variojnë në baza orare dhe ditore.

Për gjithë sa më sipër, Bordi i ERE-s

VENDOSI:

1. OST sh.a. të vijojë procesin e regjistrimit të pjesëmarrësve në Tregun e Balancimit me formularët e pa ndryshuar, sikurse është vepruar gjatë periudhës *Dry run*. Rubrikat të cilat nuk mund të plotësohen të lihen të pa plotësuara, duke argumentuar arsyet përse nuk mund të plotësohet një rubrikë rast pas rasti.

2. Mekanizmi i garancisë financiare, që OST sh.a. do të aplikojë për pjesëmarrësit në Tregun e Balancimit, të jetë ai i përcaktuar në rregullat e Mekanizimit të Përkohshëm të Balancimit, miratuar me vendimin e Bordit të ERE-s nr. 193, datë 24.11.2017.

3. Për periudhën deri në 30 qershor 2021, periudha kohore e proceseve ku përfshihen edhe nominimet dhe llogaritjet respektive të disbalancave të kryhet me interval kohor prej 1 orë.

4. Shoqëria OST sh.a. të raportojë dhe të dokumentojë çdo muaj në lidhje me ecurinë e zbatimit të Rregullave të Tregut Shqiptar të Balancimit të Energjisë Elektrike.

5. Drejtoria Juridike dhe Zgjidhjes së Mosmarrëveshjeve të njoftojë shoqërinë OST sh.a. dhe Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë (MIE), Autoritetin e Konkurrencës (AK), OSHEE sh.a., KESH sh.a., FTL sh.a., FSHU sh.a., AAES, Shoqatën *Foreign Investors Association of Albania* (FIAA), AREA, AGE Sunpower sh.p.k., Sone sh.p.k., AED Solar sh.p.k., Seman 1 Solar sh.p.k., Seman 2 Sun sh.p.k., Seman Sun Power sh.p.k., Sekretariatit të Energjisë Elektrike mbi vendimin e Bordit të ERE-s.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Për këtë vendim mund të kërkohet rishikim në ERE brenda 7 ditëve kalendarike, si dhe mund të bëhet ankim në Gjykatën Administrative Tiranë, brenda 30 ditëve kalendarike nga dita e publikimit në Fletoren Zyrtare.

Ky vendim botohet në Fletoren Zyrtare.

KRYETAR
Petrit Ahmeti